

Sygn. akt II Ca 809/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie w postępowaniu uproszczonym sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko R. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 23 października 2013 roku, sygn. akt I C 185/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 809/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym sprawy z powództwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą w W. przeciwko R. K. o zapłatę oddalił powództwo.

Podstawę powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

R. K. był studentem Wyższej Szkoły (...) w (...) (obecnie Akademii (...) w Ł.) jednakże nauki pobierał w (...) szkoły znajdującej się w P..

W roku akademickim 2005/2006 pozwany studiował na przedmiotowej uczelni na kierunku zarządzanie i marketing. Jednakże decyzją Dziekana Wyższej Szkoły (...) w Ł. z dnia 13 listopada 2006 roku R. K. został skreślony z listy studentów pierwszego roku studiów 2005/2006, kierunku zarządzanie i marketing z uwagi na niezłożenie karty egzaminacyjnej i indeksu w przewidzianym terminie. Pozwany nie uiścił kwoty 270,00 złotych zadłużenia które powstało z tytułu opłaty czesnego w dniu 10 maja 2006 roku.

W dniu 26 kwietnia 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. nabyła od Akademii (...) w Ł. wierzytelność przysługującą cedentowi przeciwko R. K. w kwocie 270,00 zł.

W dniu 10 maja 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. skierowała do R. K. informację o zmianie wierzyciela i wezwała do zapłaty zadłużenia wynikającego z zawartej umowy o świadczenie usług edukacyjnych wraz ze skapitalizowanymi odsetkami za okres od dnia 11.05.2006 roku tło 09.05.2012 roku w łącznej wysokości 469,98 zł w terminie 21 dni od daty nadania wezwania.

Sąd oddalił powództwo w całości jako przedawnione wobec skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia przez pozwanego.

Sąd Rejonowy zważył, iż w przedmiotowej sprawie strona powodowa żądała od pozwanego zapłaty kwoty 270,00 złotych zadłużenia które powstało z tytułu opłaty w dniu 10 maja 2006 roku w związku ze skreśleniem go z listy studentów pierwszego roku studiów 2005/2005, kierunku /urządzenie i marketing z uwagi na niezłożenie karty egzaminacyjnej i indeksu w przewidzianym terminie. Akademia (...) w Ł. przeniosła przysługującą jej wobec pozwanego wierzytelność na rzecz powoda w drodze pisemnej umowy cesji. Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania., zaś w myśl § 2 wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie przyjmuje się zgodnie, że w wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 kc przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Jednocześnie w myśl art. 513 § 1 kc dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

Dłużnik ma zatem prawo zgłaszania wobec nabywcy zarówno zarzutów związanych in źródłem powstania zobowiązania np. wad oświadczenia woli, jak również zarzutów dotyczących czynności prawnych, czy też działań i zdarzeń późniejszych np. dotyczących odroczenia terminu świadczenia, przedawnienia, niewykonania świadczenia wzajemnego. Przejęcie wierzytelności przez powoda w trybie art. 509 k.c. nie ma wpływu na okres przedawnienia, bowiem powód mógł nabyć od zbywcy jedynie tyle uprawnień ile zbywca sam posiadał. Powyższe rozważania mają zastosowanie również do przedawnienia się odsetek.

W rozpoznawanej sprawie pozwany zgłosił zarzut przedawnienia. Samo podniesienie zarzutu przedawnienia jest wystarczające dla konieczności jego rozpoznania i nakazuje rozważenie przez sąd, jaki jest termin przedawnienia określonego roszczenia.

W myśl art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, mszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Ogólne terminy przedawnienia roszczeń określa art. 118 kc, w myśl którego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń /wiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Przedawnienie roszczeń majątkowych polega na tym, iż po upływie jego terminu ten, przeciw komu przysługuje roszczenie, może się uchylić od jego zaspokojenia. Skutkiem przedawnienia jest zatem przekształcenie się zobowiązania w tzw. zobowiązanie naturalne, które cechuje niemożność jego przymusowej realizacji.

Zgodnie natomiast z regułą zawartą w art. 120 § 1 k.c. bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia w którym roszczenia stało się wymagalne. Zadłużenia które powstało / . tytułu opłaty powstało w dniu 10 maja 2006 roku w związku ze skreśleniem pozwanego z listy studentów. Na potrzeby wykładni art. 118 k.c. można przyjąć, że roszczenie o świadczenie okresowe musi charakteryzować się następującymi cechami: przedmiotem świadczenia muszą być pieniądze lub rzeczy oznaczone rodzajowo, w ramach jednego i tego wirnego stosunku prawnego dłużnik ma spełnić wiele świadczeń jednorazowych, spełnienie tych świadczeń następuje w określonych regularnych odstępach czasu, świadczenia te nie składają się na pewną z góry określoną całość. Każde ze świadczeń okresowych jest samodzielne w tym sensie, że ma własny termin wymagalności i odpowiednio do tego wyznaczony początek biegu przedawnienia.

Czesne należy do świadczeń okresowych, które zgodnie z art. 118 k.c. przedawniają się z upływem trzech lat od dnia ich wymagalności. Powód dochodzi zapłaty kwoty 483,54 zł., z czego kwota 270,00 złotych miała być płatna do 10 maja 2006 roku natomiast pozostała kwota to skapitalizowane odsetki za okres od 11 maja 2006 roku do 27 września 2012 roku. Powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 28 września 2012 roku, a więc biorąc pod uwagę trzyletni okres przedawnienia, po upływie terminu przedawnienia należności.

Wierzytelność objęta pozwem jest w całości przedawniona, w związku z czym na skutek zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, powód nie może skutecznie domagać się jej zaspokojenia na drodze sądowej.

Nadto podkreślić należy, iż roszczenie powoda nie zostało udowodnione. Powód nie przedstawił umowy łączącej pozwanego z Wyższą Szkołą (...) w L., nie przedstawił dowodów co do wysokości, terminu i rodzaju opłat jakie musiał w związku z zawartą umową ponosić pozwany, tak aby Sąd mógł zweryfikować istnienie /obowiązania, jego treść. Strona powodowa podniosła jedynie, iż pozwany faktem podpisania ślubowania załączonego do akt sprawy stał się studentem, czemu sam pozwany nie zaprzecza. Sporny jest natomiast okres przez jaki był studentem. Strona pozwana nie przedstawiła dowodu w jakich latach pozwany był studentem przedmiotowej uczelni. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze Sad oddalił powództwo w całości jako przedawnione.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości powód.

Apelacja zaskarżonemu orzeczeniu zarzuca:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 65 kc w zw. z art. 170 i art. 189 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005r. poprzez ich błędną wykładnię wskutek przyjęcia, iż pomiędzy pozwanym, a uczelnią wyższą (cedentem) nie doszło do zawarcia umowy, albowiem pozwany względem cedenta jedynie złożył ślubowanie i dokonał immatrykulacji, podczas gdy w istocie pozwany i cedent zawarli umowę o świadczenie usług edukacyjnych o treści wynikającej z przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, Regulaminu studiów i aktów ustalających odpłatność za studia.;

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 kc poprzez jego błędną wykładnię wskutek przyjęcia, iż świadczenie studenta, polegające na obowiązku uiszczenia opłaty za świadczenia edukacyjne stanowi świadczenie o charakterze okresowym, podczas gdy:

a. uiszczanie opłaty za studia stanowi świadczenie jednorazowe (sukcesywne) ewentualnie podzielone na raty,

b. opłaty za studia zaliczane są zawsze na część jednego świadczenia, tj. kształcenia w ramach określonego kierunku studiów, zmierzającego do uzyskania kwalifikacji I. lub II. stopnia i uzyskania dyplomu, a więc świadczenia jednego, choć złożonego i podzielonego na etapy (semestr, rok);

c. opłaty za studia nie posiadają jurydycznej samodzielności, a są częścią jednego, większego świadczenia w zamian za świadczenie uczelni;

d. czynnik czasu zaś służy nie określeniu rozmiaru świadczenia, lecz służy jedynie do oznaczenia sposobu wykonania świadczenia i ustalenia prawidłowości jego spełnienia;

Biorąc pod uwagę powyższe apelujący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz Powoda kwoty 483.54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej określonej w § 13. ust. 1. pkt 1. rozporządzenia MS z dnia 28.09.2002r. z uwagi na duży nakład pracy pełnomocnika, charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia;

3. wyznaczenie rozprawy i jej przeprowadzenie także pod nieobecność Powoda.

W odpowiedzi na apelację pozwany wnosił o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pomimo, iż częściowo podnosi trafnie zarzut obrazy prawa materialnego- tj. art. 118 k.c.- w zakresie przyjętego przez Sąd I instancji terminu przedawnienia spornego roszczenia, nie może wywołać wnioskowanego w niej skutku w postaci zmiany zaskarżonego wyroku, gdyż też w ostatecznym wyniku odpowiada prawu.

Zgodzić należy się jedynie ze stanowiskiem apelującego, iż roszczenie o zapłatę nieuregulowanego czesnego za studia- w tym wypadku znajdujące swe źródło w ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2012 roku, Nr 572 ze zm.)- nie jest roszczeniem ze stosunków gospodarczych ani też nie dotyczy świadczenia okresowego, a zatem nie ma do niego zastosowania 3- letni termin przedawnienia, lecz ogólny 10- letni wynikający z mającego zastosowanie w sprawie przepisu art. 118 k.c.

Nie można zatem zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż roszczenie powoda w zakresie zapłaty spornego czesnego uległo przedawnieniu w momencie wniesienia pozwu.

Na dochodzoną pozewem kwotę składa się kwota główna oraz odsetki skapitalizowane za okres od 11 czerwca 2006 roku do 9 maja 2012 roku.

A zatem nie ulega wątpliwości, że w zakresie kwoty 270 zł z tytułu czesnego i w zakresie odsetek za okres 3 lat przed wytoczeniem powództwa, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

Odsetki jednak za okres dłuższy niż 3 lata przed wytoczeniem powództwa uległy zgodnie z art. 118 k.c. przedawnieniu, gdyż termin przedawnienia odsetek wynosi właśnie 3 lata.

Wbrew jednak pozostałym zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż powód nie udowodnił faktu istnienia zadłużenia pozwanego wobec uczelni, a tym samym, że na jego rzecz jako nabywcy w drodze przelewu przeszła jakakolwiek wierzytelność wobec pozwanego.

Zgodnie z art. 513 § 1 k.c. dłużnikowi przysługują wobec nabywcy wierzytelności wszystkie zarzuty, które miał wobec zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

Pozwany miał zatem prawo kwestionować, iż uczelnia miała jakiegokolwiek wierzytelności wobec niego, które mogłyby być następnie przekazane w drodze przelewu na rzecz powoda.

W tej kwestii pozwany podniósł, że w okresie, za który naliczono zaległości nie studiował na uczelni, od której wierzytelność nabył powód.

Zgodzić tu należy się z apelującym, że umowa o odpłatne studia nie jest jedynym dowodem na okoliczność pobierania przez studenta nauki w danym okresie i obowiązku uiszczania za ten okres opłaty i, że okoliczność ta może być wykazana innymi dowodami, w tym dowodem z dokumentu ślubowania, czy decyzją o skreśleniu z listy studentów. Należy jednak podzielić stanowisko Sądu I instancji, iż złożone przez stronę powodową dowody z dokumentów nie wskazują- wobec braku stosownej umowy, o której tu mowa- że pozwany do maja 2006 roku był zobowiązany uiścić czesne za studia w kwocie 270 złotych, którego to obowiązku nie wykonał.

Decyzja bowiem o skreśleniu z listy studentów wydana w 2006 roku dotyczy skreślenia pozwanego z listy studentów roku akademickiego 2005/2006 z powodu niezłożenia indeksu i w konsekwencji nie zaliczenia przewidywanego roku studiów.

Tymczasem ślubowanie pozwanego, na które powoływał się powód i z którego wywodzi przyjęcie przez pozwanego obowiązków studenta i wynikającego z nich obowiązku uiszczenia opłaty z tytułu czesnego za studiowanie pochodzi z 2000 roku.

Słuszne jest zatem w powyższych okolicznościach stanowisko Sądu Rejonowego, że powód nie przedstawił wystarczających dowodów co do wysokości, terminu i rodzaju opłaty jaką powinien za dany okres uiścić pozwany, i że w tym okresie studiował i był zobowiązany do opłaty czesnego.

Pomimo, iż to na stronie powodowej zgodnie z art. 6 k.c. ciążył obowiązek udowodnienia istnienia zadłużenia i jego wysokości wobec uczelni dla skuteczności przelewu wierzytelności, na którym opiera swoją legitymację czynną, okoliczności powyższe nie zostały wykazane.

Zatem w świetle prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych Sąd I instancji słusznie oddalił powództwo jako nieudowodnione.

Dlatego też, apelacja podlegała oddaleniu, jako nieuzasadniona na podstawie art. 505¹² § 3 k.p.c. i art. 385 k.p.c.